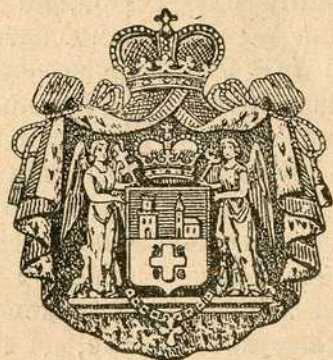

СРПСКИ СИОН

Год. X.

Број 39.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протопрезвитер Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у четвртак 21. септембра 1900.

Сазив сабора.

На другом месту овога листа доносимо значајну вест о велеважној одлуци Његове Светости патријарха нашег *Георгија*, што ју је саопштио Саборском Одбору и по којој ће сазвати народно-црквени сабор идуће, 1901 године, у доба, које одређује закон.

Како сама одлука та, тако и мотивација њена, износи нам Његову Светост патријарха *Георгија* у пуној светлости Његова најлојалнијег респектовања автономног закона с једне, а с друге стране потпуног и одлучног вршења права и дужности Својих.

Као свагда тако и овом одлуком приказао је Себе узвишена Поглавица наше цркве на висини Свога положаја. За десет година Свога патријарховања никада није пропустио сазвати сабор у законом одређено доба, најбоље расположен увек према правилно и добро схваћеној црквеној автономiji нашој.

Најновија одлука Његове Светости гледе сазива новог сабора, светла је

тачка у трогодишњем мраку автономног црквеног живота нашег, у који нас је мрак завео сабор 1897 године и оставио, да у њему тамнујемо, да нам у њему слобода цркве окована чами, да нам се организам автономни у атмосфери ван-автономних ингеренција распада, а целокупни интереси црквено-народни да цвиле и лелечу вапајем свога пропадања.

Хтела је и већина саборских посланика тога — не дао Бог још срамнијег — сабора, да дођемо до саборисања, или може бити и опет само до саборнице. Али, у трогодишњем мраку своје није могла видети закона, пала је у потпуну несвестицу свога автономног неавтономног балансирања. И у тој несвестици својој обилазила је законите факторе, тражила је сазив саборских састанака ван закона и под цену — са автономног гледишта и права — недостојну.

Кад смо ту већину у своје време опомињали на недостојну и скроз погрешну, да не кажемо издајничку, раду њену гледе тога, коме припада право сазива сабора и саборских састанака и кад смо јој у

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

мраку њеном пружици светиљке наше, прогледала је и поправила се донекле у »последњој« представци својој, а у петиту свом гледе сазива саборског састанка. Прогледав пред светлошћу пружених јој светиљака, признала је, да право тога сазива припада по 7 и 9 § саборског устројства искључиво митрополиту-патријарху, (за време попуњене столице,) али ипак — нити се њему, ни саборском одбору обратила ради сазива састанка саборског, него обишав ове автономне и надлежне факторе, на колени пузећи отишла је и опет — државној власти. Таквих автономиста на целом свету запело нема.

Једва смо чекали да мине прошла саборска периода. Били смо у непрестаној бојазни, да нам ти браниоци автономности својом — одбраном автономности сасвим не дотуку, не убију, и њезина права, на разна уздарја својих нервозних прохтева за влашћу, сасвим не расточе.

Од надлежних автономних фактора никад нису тражили сазив састанка саборског. Својом иницијативом ови фактори нису могли у том погледу ништа чинити, јер им је сабор 1897. познатом одлуком својом везао руке. Но ево, чим су истеком мандата тога сабора добили слободне руке, одмах се чула значајна реч надлежног фактора, патријарха српског, и висока одлука Његова да сабор сазове. Саборски Одбор ту реч и одлуку Његове Светости прихваћа одушевљењем и одмах изашиље пододбор, да спреми све нужне предлоге за сабор, по праву и дужности која Саборском Одбору припада по 22. §-у, слово а. саборског устројства.

Та одлука Његове Светости најкласичнији је доказ Његова кристалисаног легалног осећаја, Његове високе свести о узвишеној дужности и Његове ничим несломивене љубави и одлучног поборничтва за цркву и црквену автономност свога народа. Доказ је, да Његова Светост сабора жели и хоће, у претпоставци, да судба Његове цркве и народа није још над њима преломила штап и да није искључено да дођемо до сабора, који би

своју високу дужност, своју родољубиву задаћу, и извршио — на задовољство превишњих жеља Његова Величанства премилостивога нам и љубљенога Владара, на корист и утеху доста нападенам свете цркве, а напредак и срећу досад неутешеног народа нашег.

Поздрављајући и ми одушевљењем високу одлуку Његове Светости, љубљенога нам патријарха Георгија, желимо Му, да дочека своју претпоставку оправданом. Наду у то делимо с нашим узвишеном Поглавицом, јер још верујемо да можемо себи помоћи, јер још верујемо, да наш народ може себи — добра учинити. —

△.

Има извјесних тренутака, кад не можемо ништа боље учинити, већ подићи своје главе и погледати на небо.

Од дра Крауса, превео с немачког Милан Поповић.

(Свршетак).

II. Али и тада, кад нас узнемирују бојажљиве брига ради будуће судбе, или ако нас садашња зла срећа поражава.

Људи ће свиснути од страха и чекања оног, што ће доћи на земљу, ето тако вели Исус у Јеванђељу. Али што Он овдје прориче својим савременицима често се пута догађа. Бојажљива слуђења — страшљива ишчекивања — често овладају нашим срцем. Да, и за нас има тренутака, у којима се бојимо будућности. До душе у таквом случају прво, што имамо као разумни људи да учинимо, јесте то, да се послужимо својим разумом, да окушамо своје снаге, да ли се може бити можемо уклонити од несреће, која нам угрожава, — да ли можемо одстранити несрећу од себе које се бојимо. Будите ваљани! довикује Исус Својима ученицима. И заиста присутност духа — мудра опрезност и разумна средства често могу много учинити. Врло често пође нам за руком, да још и мудрим начинима, цјелисходним приправама отклонимо највеће опасности, ако нам пријете, да нас прогутају, или да им избјегнемо. Да, један једини човјек често је спасао себе и мноштво других људи, који су већ изгубили сав спас, само тиме, што је имао срца и доста опрезности, да још за времена употреби права средства, да бољим путем удари, на ком

би се могао спасти. Ако видимо пред собом несрећу, не смијемо скрстити руке, и с беспосленим погледом к небу ишчекивати мрак ноћи. Не, ми морамо ваљани бити; морамо чинити оно што смо кадри да умакнемо нужди, и да је од себе отклонимо, Али ипак има случајева, када предвиђамо, да сва наша опрезност не може ништа помоћи и да сва наша присутност духа, сва наша средства не могу ништа учинити. Ми држимо да не можемо наћи средства, којима се још спасти можемо. Држимо, да се зло, које нам пријети, не да надјачати. Кажите, благ. Хришћ., шта ћемо тада чинити? Хоћемо ли се предати у чељусту немилост очажана? Хоћемо ли клонути духом?

Не, поглед ће нас к небу од тог сачувати. Ми видимо, гдје се тамо повлаче неки тамни при облаци, те изгледа, да нам неизбежно пријети бура, која хара и пустоши — и гле баш тада, кад нам се приближе, подигне се вјетар, и тако их брзо рашћера, да не знамо, шта је с њим било. У часу, кад смо ишчекивали буру, тучу или плусак, на једном видимо изнад себе пријатно плаветнило, и над нашом се главом ведри весело небо, с којег су облаци ишчезли. Па зар не може онај, који раздваја облаке на небу, који их својом руком нешкодљиво над нама води и изазива најјаснији сјај сунчани из најтамније ноћи — зар не може тај још и сада облаке наше зле среће растерати, и ако не видимо никаква средства, да их од себе одвратимо?

И представите, да нас зла срећа сналази; бол, који нијесмо наслућивали, постизава нас; он нас дуго притјешњава, дуго носимо његов тешки терет; ми не знамо, с чим ћемо се утјешити, с чим ћемо се одржати — још и тада нас може поглед к небу ојачати, да храброст не изгубимо. Ми видимо на небу, гдје послје најцрње бурне ноћи свањива најљепше јутро; видимо, гдје послје најужасније буре сунце на ново помлађено грање у цвјетном усјеву. Зар не би требало да код тог погледа гајимо наду, да и наши болови веће увјек трајати; и да послје наших жалосних дана у животу слиједе весела и радосна времена? Па зар не видимо на небу безбројне звјезде, које су сви велики и још већи свјетови, од наше земље? Зар смо само за овај једини свијет створени, који је пун болова? Не, небо нам навјешћује нови живот,

и тамо ћемо заиста наћи мир. Радуйте се, вели Исус, што су имена ваша на небу записана. Блажени су који овдје бол носе, који га без кривице сталном храброшћу носе! Твкви ће на небу добро награђени бити.

Најпошље, благ. Хришћ., подигните своје очи, и гледајте к небу.

Ш., у загонеткама, које вам смрт даје, да их разрјешите.

Да, природно је, да човјек, који је по своје тијелу прах, и опет прахом постане, да његов живот, који је лишћу на дрвету сличан, и попут лишћа, опане: ипак има много случајева, кад нам се опадање човјечијег живота чини неприродно, загонетно и непојмљиво, кад би се варали у Божјем промислу и одређењу човјечијем, ако би свој поглед само на земљу управити морали.

Ми видимо да многа дјеца умру, тек што су свијета угледала, да се може бити мртви на свијет долазе, и ми не можемо појмити, зашто су рођени, кад изгледа да су овдје без сваке намјере. За тим сазнајемо, да друга дјеца баш тада, кад дају од себе најљепше наде, кад су своје таленте тако далеко развили, да они могу истом тада бити на радост својим родитељима и на корист свјету — да се они у том баш најљепшем добу свога живота отргну из наручја оца и мајке, и носе у мрачни гроб. Тада чујемо тужне вапаје. С чим ћемо се утјешити? Слично несретном сељаку, коме је пустошна туча разорила поље посијано за жетву, они стоје за сандуцима својих синова, и шћери, у којима су гајили велике наде и гласно уздишу: Сад су наше најбоље наде уништене — сад је узалудна мука, коју смо употребили на узгајање своје дјеце; узалуд смо пробдили толике неиспане ноћи; узалуд смо радили; плодове нашег рада смрт је уништила.

За тим чујемо и видимо, да су млади људи и жене, које су изгледале да су за свијет неопходне — да бар могу још пуно добра у њему учинити, брзо из круга живих отргнуте, у један пут одазване с поште своје дјелатности и тада се зачуђено питамо, зашто они нијесу могли даље овдје свој дневни посао обављати, зашто се морало онима, који су тако вјерно радили тако наскоро смркнути.

Најпошље чујемо, да људе често пута тада, кад се истом почињу осјећати најеретнијим и

највеселијим, кад је изгледало, да су послје дугих олуја пристали у луку најљепших наслада у животу — да их баш тада бура живота повуче к вечној обали, и приморава их, да тешко стечену срећу на овој страни оставе.

У свима тима случајевима изгледа нам, да је смрт људска загонетна и непојмљива. На земљи не можемо ништа наћи, што би нам могло о том дати објашњења и умирења.

Али баш с тога подигни своју главу, и погледај к небу, ти који стојиш на таквим загонетним гробовима.

Оче, у школи, у којој си се ти одгојио, твоје се дијете није одгојило. Али гледни горе! У кући очевој су многи станови — његове снаге, његове способности тамо неће неразвијене остати. До душе ти сада не можеш бити очевидац тога развитка. Али једном ће доћи вријеме, кад ћеш своје дјете видјети преобразено, образовано и оплемењено. И твоја је домовина на небу. С тога подигни главу горе и утјеш се.

И ви родитељи, који плачете за раном смрти својих већ узгојених синова и шћери, подигните своје плачно око к небу. Тамо је написано: Ваш рад није узалудан био. Што сте потпуније изобразили њихов разум, и њихово срце, тамо ће љепши бити њихов круг дјелатности, гдје они сада бораве; они су оvdје показивали мишљење и ревност за опште корисну дјелатност; они су оvdје називили своју радост у чињењу добра. Тим ће се срећнији тамо осјећати, гдје они имају више прилика да добро чине него оvdје; гдје се морају борити с далеко мањим препјекама и тешкоћама, да своје напоре виде са срећним успјехом крунисане. Чак најмилија својства, што су их они стекли у опћењу с вама и у руководству вашем за друштвени живот, нијесу узалуд стекли. Тим поштованији су они сада у срећном колу савршених праведника. Па зар то није била сврха свих ваших напора, како би своју дјецу могли оспособити за свијет Божји и учинити учесницима правог блаженства? Зар би могли шта више жељети, ако сте их заиста љубили? О, подигните своје главе, и будите утјешни!

Ваш ту ће утјеху дати вама поглед к небу, који оплакујете рану смрт других општекорисних, радних људи. И вама вели Господ: у кући су мога оца многи станови. У Божјем

свијету ниједна снага не остаје неопробана, ниједна племенита тежња незадовољена. Ко се оvdје с малим, које му је повјерено било, вјерно занимао, тога ће тамо над многим поставити. Ви, који сте оvdје свој дар, који сте имали, употребили на добро своје браће, који сте оvdје у свом маленом и уском кругу дјелатности пуно опште корисног добра учинили и потпомогли, сада стојите на далеко широј позорници Богу сличне дјелатности; Бог вас је нашао зрелијима за више мјесто, и с тога вас је тамо уздигао.

Или зар ћете их с тога сажаљевети? Зар ћете их с тога оплакивати, што су морали напустити несигурне пролазне радости?

О тако сретни, као што су они сада, ви оvdје нијесте били а не би никад ни могли бити. Је ли дакле ваша љубав, ваше поштовање према њима било некористољубиво — то погледајте горе, и радујте се њиховој садашњој судби.

Да, ви сви, који се на земљи узалуд осврћете за утјехом, који оvdје тако много загонетака налазите, које вам нико одгоненути не може, подигните своје очи, и погледајте к небу. —

Проповијед приликом свештеничке исповијести.

Пречасна и часна господо и бстала љубазна браќо и сетре!

Свечан је ово и важан тренутак за свакога нас појединог, јер ето састадосмо се у светом храму овом, да извршимо као синови и служитељи св. православне цркве наше једну од најважнијих и најсветијих дужности наших — тајну покајања и да се по милости Божјој заложимо пресветим тијелом и пречистом крви Спаситеља нашег, за спасење душа наших и за срећу и овога и онога свијета.

Тренутак овај колико је год свечан и важан, толико је исто и одсудан за нас, те се и нехотице мора да рађа у нама зebња, е да ли смо ми немоћни и као трске слаби људи, које сваки и најмањи повјетарац пољуљкује, кадри да принесемо плодове достојне покајања, а у једно да нас наводи на размишљање, који ли су то, и какви ли су плодови достојни по-

WWW.UNILIBRARY.ORG

кајања, што их изискује Господ од нас да их принесемо, ако ћемо да нам сутрашња св. причест заиста буде на спасење и срећу, а не за осуду.

Али кад помислимо на безгранично милосрђе и неизмјерну љубав Божју према нама, кад помислимо да је Господ сишао на земљу да подигне пале и лијечи боне, и кад се сјетимо да правда Божја не може изискувати, а нити изискује од нас оно, што ми не би кадри били да учинимо — онда мора да се умањи и готово да престане у нама зебња, е да ли смо ми људи у *оци* кадри да принесемо плодове достојне покајања, и зебња та може се према томе односити једино на то, да ли смо ми заиста помоћу оних средстава, која добијемо кад постадесмо Хришћани, извршили оно што Бог од нас захтијева, па да покајање наше прими милостиво и дарује нам опроштење гријеха наших.

Па који ли су по достојни плодови, које Бог захтијева да му принесемо у покајању своме, и која ли је то цијена што се тражи од нас као откуп за гријехе наше?

На то питање одговара нам сам Господ, Спаситељ наш, у светом Јеванђељу Свом говорећи: „*ако опраштате људима гријехе њихове, опроститиће и вама Отац ваш небески; ако ли не опраштате људима гријехе њихових, ни Отац ваш не ће опростити вама гријехе ваших.*“

На први поглед, и кад се површно узму горе наведене ријечи Спаситељеве, чини се као да се од нас тражи мали откуп, кад ми добијамо опроштење гријеха наших зато, што опраштамо људима, ближњима нашим увриједи и зло које су нам напијели. Али у ствари није тако. Откуп тај, што се од нас тражи толики је, да га нико од људи не би кадар био достојно дати без милости и благодати Божје, јер од нас се иште да ми задојимо чистом и прекаљеном љубави мисли и жеље, ријечи и поступке своје, — љубави, која би кадра била да нас кроз и кроз прожме осећајем таквим, који ће нам дати снаге да прегоремо ради среће наше и среће ближњих наших и ради спасења нашег сваку уврједу и свако зло — да

нас прожме осећајем, који ће нас покретати да пружимо руку помирицу и помоћницу и онима, који су ишли за тим да нас упропасте, и уздићи нас до оне идеалне висине хришћанског позива нашег, да љубимо без разлике све ближње наше као саме себе.

Та несебична љубав и опраштање самим злотворима нашим, то је она узвишена девиза хришћанска, без које нема среће и напретка права у овом, а нити спасења у оном вијеку.

Св. Јеванђелист Јован у дубокој старости својој, кад је био већ сасвим онемогао и ослабио, свео је сву проповијед своју у ово неколико ријечи: „*Дјецо! љубите један другога*“. Ученицима његовима досади на пошљетку да слушају увијек исто, па ће га једаред запитати: „*Учитељу! за што нам непрестано понављаш једино те једино?*“ А св. Јован им одговори: „*За то, јер је то Божја заповијест, и извршите ли је, довољно сте учили*“.

Велики тај апостол Христов, предвиђао је својим пророчким духом, какво ће зло постићи и само стадо Христово, ослаби ли у њему чиста и прекаљена љубав, тај једини чврсти темељ на коме се може установити срећа људска, и да су потоњи нараштаји хришћанских народа имали увијек на уму ријечи св. Јована, било би куд и камо мање крвавих, а више свијетлих листова у историји свјетској — било би куд и камо мање невоља и несрећа, које су стизале свијет!

Али шта да се позивамо на историју светску, треба тек да се машимо за историју нашег српског народа, па ће нам она најјасније показати какве све несреће стижу читаве народе, кад међу онима, који располажу судбином његовом, нема љубави несебичне, нема хришћанска опраштања.

Наш српски народ створио је пословицу једну, која је у данашње вријеме постала врло обична, готово изањгала, и ако баш та пословица тога не заслужује, јер је у њој сам српски народ, тај највећи познавалац свој, најбоље карактерисао Србина и показао Ахилову пету на тијелу његову. „*Марко! зашто би се потурчио?*“

За ништа, разма за инат.“ У то неколико ријечи јасно је изнесена рђава страна карактера нашег народа, али је у исти мах показан и главни улрок из кога потјече највећи дио несрећа и неудаћа наших, и ту несретну ријеч *инат*, могли би ми Срби написати као заглавље готово над сваку несрећу народа нашег у историји српској, почамши од српти Душанове, кад Срби из ината руше творевину великих Немањића и спремају му несрећу Кововску са свима ужасним нашљедицама њевим, па све до најновије жалосне уније у Пргомељима, кад Срби из ината остављају вјеру своју праједовску, за коју су му претци мученички гинули. Цигла та и једина ријеч „*инат*“, кадра би нам била да разјасни многе наше неусцјехе на пољу автономном, да разјасни расуло и пропаст некад богатих и напредних црквених опћина, чисто српских села и задруга, и да покаже у што се и наште се узалуд истрошила толика умна, морална и материјална снага народа нашег, која би га кадра била уздићи међу прве народе, да је било мање ината, а више љубави и хришћанска праштања.

Пречасна и часна господо, и остала љубазна браћо и сестре!

Па шта је томе криво, да свијет, и ако види, и ако зна, да му нема ни среће овога вијека, ни спасења онога вијека без несебичне љубави и хришћанска опраштања, ипак одступа од воље и заповијести Божје, но срља у очиту пропаст своју? Шта је томе криво? — *Охолост, лажни понос, прецјењивање свога „ја“* — гријеси тешки, гријеси смртни због којих је Бог некада одбацио и одагнао од себе и саме анђеле у таму вјечну.

Ено погледајте тамо два брата, пролазе један поред другог као поред турског гробља, ондје опет син силом окреће главу од оца свога да га бајаги не види и не мора га поздравити, а онамо ено два друга од младости нераздружива већ из далека заокреће сваки у други сокак само да се мимоиђу. А дедер запитајте ту рођену браћу, дед запитајте тог сина, и та некад нераздружива два друга, за што се мрзе и зашто неће да се помире? Запи-

тајте их де, па ћете чути како су често кадри ситни и незнатни узроци да раскину једаред за увијек крвне, детињске и најтешње пријатељске свезе, и да из браће и пријатеља начине диндушмане и крвнике.

Еј, ви завађена браћо, шта вас је толико замразило, да један другог не гледате? *Увриједљива ријеч!* Брат брату рекао увредљиву ријеч, и сад је та ријеч јача од једне те исте крви, јача од једног те истог материнског млијека, којим их је мати нејаке задајала. Не пита се сад ту, да ли је хтио један другог баш намјерице да увриједи, не пита се да ли је та ријеч пала можда у шали, а можда и у несвјесном стању — у срци, коју су обојица кривњом својој изазвала. За све се то не пита, и све ту измиче и уступа пред неодољивом мржњом, која не жали често ни своје властите пропасти, само ако је успјела да ували рођеном брату црн комад у торбу, а све рад цигле ријечи једне!

А ти сине тамо, што окрећеш главу силом од родитеља свога, зар си заборавио на ријеч Божју „*пошталуј оца и матер своју*“, зар ти не остаде у памети ни једно добротинство, ни једна непреспавана ноћ оца твога док те је подигао на снагу и човјеком начинио, шта оклијеваш, шта не идеш да се измириш са оцем? Знате ли какав ћете често одговор добити на такво питање? „Но још би ми то и то требало, да си поново напртим за врат непрестана савјетовања, приговарања и придики као да сам још увијек неко дијете!“ Чујте људи Божји зашто тај мрзи родитеља свога? Мрзи га, што га је отац савјетовао, а можда и корио због погрешака и недостатака његових, — што му је *истину* говорио, а једино рад среће његове!

Еј, а ви онамо два пријатеља, што се разиђосте, да се не састанете више, шта вас је раздружило? *Разно мишљење, разни назори!* Еле разна мишљења, лажно увјерење да су само своји назори најбољи и оправдани, прецјењивање свог *ја*, избриса све успомене из младости. раскиде можда за увијек два иначе племенита срца, двије узданице народне!

Кад су толико незнатни узроци, као што је једна јединцата увредљива ријеч,

оправдан савјет и приговор, разноликост уazorима, кадри да истисну из срдаца рођене браће, синова, другова из дјетињства, за увијек осјећај љубави, хришћанска милосрђа и праштања, треба ли онда да се говори и напомиње каквим тек пошљедицама могу без опраштања да уроде други, већи узроци, као што је уништена породична срећа, окаљано поштење, и томе слично? Држим да не треба, јер би нас морало то одвести на позорницу, којој су кулисе ужасна кућа — тамница.

У манастиру једном, у коме је живио преподобни Мојсеј, огријешило се једаред брат један. Кад су то сазнала остала браћа, а они се сакупе да суде сабрату своме, који је пао у гријех, и пошаљу по старца Мојсеја. Но овај не хтједе да дође. Али кад браћа послаше опет по њега, диже се старац, узео продрту котарицу, напунио је пијеском и забацио за леђа, тако да је читавим путем остављао иза себе траг од пијеска, што је сипао из продрте котарице. Монаси, који су били изашли преда њ, видећи шта ради преподобни Мојсеј, запитаће га: „*Оче, а шта је то?*“ А старац им одговори: „*Ето просишају се за многи гријеси моји, а ја поред свег тог добох да судим другима због гријехова њихових.*“

Кад би свако водио рачуна о немоћима и слабостима својима, као ето преподобни Мојсеј, заиста би било у свијету више љубави, више хришћанска милосрђа и опраштања, а према томе и више среће, јер људи, водећи рачуна о гријесима својим, увидели би, да се и они могу исто тако огријешити о ближњег свог, као што се ближњи њихов огријешило о њих, те би их морало, ако већ ништа друго, а оно бар милосрђе према себи самима, милосрђе према гријесима и слабостима својим, потакнути и на милосрђе према исто тако немоћној и грешној браћи њиховој.

Спаситељ наш је рекао: „*Ако принесеш дар свој олтару и ондје се опоменеш, да браћу твоју има нешто на те, остави ондје дар свој пред олтаром, и иди прије те се помири с браћом својим, па онда дођи и принеси дар свој.*“ Ако икада, а оно данас у свечани тренутак овај треба да имамо те ријечи Спаситељеве на уму, јер и ми

сви дођосмо да принесемо у цркви овај дар искреног покајања свога, сјетимо се дакле немоћи и слабости наших, саберимо све мисли своје, испитајмо душу и срце своје да се не крије можда у њима и најмањи тренутак мржње или бар осуђивања ближњих наших, који би могао да окаља и недостојним учини тај дар наш, а Ти Господе, Боже милостиви, Ти који си свемоћан, пресвет и на висинама небеским, простри руку милосницу на нас немоћне и грешне са висине светиње своје, и неускрати нам у овај час свечани и у све дапе живота нашега благодат и помоћ Своју, да се испунимо духа љубави, духа милосрђа и праштања хришћанска за спасење душа наших, а за славу свете Твоје цркве православне и срећу дјете њене — мукотрпног народа српскога. Амин?

Вељко Лукић
парох Ловски.

Саборски изборни ред од 1870/1 са црквенога гледишта.

VII.

Захтев да се саборски изборни ред од 1870/1 измене, постулат је догматичко-каноничног учења наше цркве, не само с обзиром на постанак тога изборнога реда, него и с обзиром на материјалну страну у њему садржаних установа.

Не постоје, истина, *нарочити* догмати и канони, на које би се у доказ ове тврдње могли *непосредно* позвати. Не може их ни бити, јер у време кад су они донашани, постојала је само црква са црквеном управом, а не и црквене аутономије са својим конгресима и организацијама, какве данас постоје. Црквене аутономије су продукти еволуције црквених одношаја световњака у цркви и њихових тежња за што изразитијим учешћем у црквеној управи, продукти најновијих времена. Кад би се данас састао васеленски сабор православне цркве, нема сумње, да би донео и каноне према данашњим приликама и потребама, и баш с погледом на те и сличне тежње световњака, гледе црквених аутономија. Али и ти би канони „изражавали у поје-

WWW.UNI
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

диноцима оно, чега су се у основи сви, свагда и свугде држали¹. И ти нови канони почивали би „на основи старој“, у Христовој православној цркви — основи *непроменљивој*. А та основа је у догматичном и каноничном учењу православне цркве, установљеном и утврђеном на досадашњим васеленским и помесним саборима, у правилима св. апостола и отаца.

Но и ако тих нарочитих догмата и канона нема, на које би се у доказ горње тврдње позвати могли, постоји *целокупно* догматично-каноничко учење црквено, у складу с којим мора стајати све, што у цркви постоји и бива. Стајати мора у складу са догматима и канонима, са њиховим духом и начелима, у складу са појмом цркве, њезиним својствима, задаћом и цели, са њезиним основним устројством и средствима за достизавање црквене задаће и цели.

Под критерија свега тога спада и наш саборски изборни ред, јер је саставни део наше црквене организације и јер се својим дејством простире у области црквеној утицајем, не малим, на живот цркве, њезину задаћу и цел. И за то, ако хоћемо, да нам суђење и суд о његовој ваљаности буде свестран и правилан, морамо га ставити под критерија свега, што цркву црквом чини.

У ту сврху ваља нам бити пре свега на чисто с тим, да је „црква Богом установљена заједница људи, који су сједињени међу собом вером, Божјим законом, *јерархијом* и тајнама“.²

Ваља нам бити на чисто с тим, да је јерархијска власт у цркви догматизована деветим чланком Символа Вере, јер је у њему црква у својствима својим догматизована као „апостолска“. А таква је за то, „јер је Христос апостелима дао своју власт у цркви, јер су по тој власти апостоли је устројили и јер је та апостолска власт прешла епископима, који исту по непрекидном пријемству врше и вршиће у све дане до свршетка вијека, и по коме пријемству доказује се истинитост и законитост сваког дијела цркве“.³

Без јерархије нема цркве, а у цркви не сме бити јерархије без оне власти, „у којој су усредсређена сва она пуномоћја, која је Христос дао цркви“, да се задаћа Његове цркве достигне.⁴ Ту власт нема и не може имати нико права мењати, сужавати, крћити и одузимати. Она је божанског порекла, непроменљива, сакро-санктна. Под јерархијом *per excellenc* разумевају се епископи, а, по примљеној благодати Св. Духа и овлаштењу епископском, и остало свештенство.

Лична јерархијска власт у цркви јесте: власт учења, свештенодјејствовања и пастирства, или управљања (*potestas jurisdictionis*). Саборна власт њезина је и законодавна.

Све што у цркви бива, ма у којој од ове четири гране црквеног живота, има да буде влашћу и пристанком Јерархије или под руководством и одлучним утицајем њезиним. То је основно устројство Христове цркве. Тако има бити и у нашој помесној цркви, док хоћемо да је она део православне Христове цркве.

Ова начела црквена не искључују учешће верних, световњака, у извесним деловима црквеног живота и делања, али *границе и круг тога учешћа одређује искључиво сама црква*, путем своје саборне власти, у конкретном нашем случају — путем св. Синода. То је црквено становиште.

Православна црква у опште води нежнога, основаног и праведнога рачуна о тежњи својих верних, да буду што активнији чланови тела цркве. Православна српска црква нарочито, а наша, у Митрополији Карловачкој, понаособ, дозвољавала је, да учешће верних у црквеном животу буде што веће, како би узајамност међу Јерархијом и осталим делом народа у цркви била што тешња, што искренија, те и благотворнија. Предусретљивост и готовост црквене власти према тежњама световњака за тим учешћем, довела је и до аутономије, против које у начелу нисмо, нити треба бити. Али против аутономије, како је она у нашој цркви постала IX зак. чланком од 1868, и каква се организовала и изметнула у законодавству на-

¹ Никодим Милаш : Правосл. црквен. право стр. 414.

² Пространи хришћ. катихизис.

³ Ibid. стр. 213.

⁴ Ibid. стр. 218.

ших сабора од 1870 до 1874/5, дужност је бити сваког истинитог члана наше цркве. То налаже респектовање права своје цркве, одбрана њезине слободе и заступање интереса њезиних и нашега народа.

Нашој црквеној аутономији не ваља њезин почетак, постанак, јер ју је држава декретирала — *ненадлежна за то*.

Црквена аутономија је саставни део цркве а не државе. Црквена аутономија је из пуноће црквене власти и права, уз извесна ограничења подељени део те власти и права са вернима; односно, она је по надлежном црквеном фактору овлаштено учествовање верних у извесном кругу те црквене власти и права. Поделити са другима један део извесне власти и права и овластити их на учествовање у њима, надлежан је искључиво онај фактор, коме припада пуноћа те власти и права, у нашем случају, дакле, цркви. Држава може, да призна или не призна цркви *слободу њену*, али аутономију у цркви дати и означити јој границе, *што је искључиво право и надлежност саме цркве*. Ко нешто нема сам не може другом дати.

Слобода свима, па и нашој цркви, призната је државним законом, XX зак. члан. од 1848. Ту је слободу цркве држава дужна била респектовати, респектујући свој закон, и не залетати у компетенцију цркве; а с наше стране требало је на темељу те слободе црквине и у оквиру њезиних права и њезине надлежности тражити црквену аутономију *од цркве*. Није учињено ни једно ни друго. Држава је IX зак. члан. 1868, повредила слободу цркве, ушла је у саму цркву; њој одузела а себи бесправно присвојила право декретирања аутономије у цркви. Црквена власт није вршила своје дужности, поступак државе ођутала је напуштањем права своје цркве, а световњаци агресисте, у невојимању фаталног поступка тога и у антагонизму према Јерархији, пристали су да јој држава без цркве у њиховој цркви аутономију даје, организује, па данас на жалост и — одузима.

Поред таквог ненадлежног и кривог поступања државне власти с једне, напуштања права цркве с друге и антагонистичке агресивности слободоумља светов-

њачког с треће стране, у таквој аутономији, којој је већ порекло и постанак *неприродан* и *неприродан*, није ни њезина организација могла бити природна и правилна, нити су јој установе могле донесене бити у складу са црквом и њезиним учењем и устројством.

Према нашем задатку и предмету, ми ћемо се ограничити на један део те организације, на саборски изборни ред и његово одређење у погледу избора свештеничких посланика, донесено на основу предлога за саборско устројство, усвојеног у сабору 1870.

Народно-црквени сабор наш, по постојећем саборском устројству, јесте *de facto* законодавна власт у нашој цркви. Не упуштајући се у критику тога факта, па ни тога, да је тај сабор државним законом цркви нашој без икаквог питања њеног просто декретирао као законодавна власт, констатоваћемо само, да тај сабор делокругом својим дубоко засеца како у спољашњи тако и у унутрашњи живот цркве. Организација управе, судства, имовинске економије, све је то у компетенцији сабора. Тај сабор, који је орган црквене аутономије, одређује индиректно и делокруг Синоду — њему, у којем је по науци црквеној „усредсређена сва пуноћа црквене власти“, и који би по појму црквене аутономије имао, у извесном кругу, да одређује делокруг — томе сабору.

У том сабору не само да је тек 1/3 јерархијског заступства, него је и та 1/3 излив заступства световњачког, јер при избору своје апсолутно зависна од световњака, којима припадају и остале 2/3 саборских чланова. У томе, дакле, сабору, који је еминентно црквени, и у којем би, по горе изложеним појмовима о црквеној аутономији, световњаци имали да упражњавају тек као од цркве подељено им право учествовања у законодавним пословима црквеним, у том сабору јерархијскога заступства и — нема. У њему, по начину избора свештеничких посланика, црква и није заступљена са заступством које јој припада.

Номиналних 25 свештеничких посланика, и по начину свога избора, и по поло-

жају што га у сабору већином заузимају, заступници су световњака, њихова становишта, њихових интелекција, тежња и смерова.

Стоји ли то у складу са догматично-каноничким учењем наше цркве, са јерархијским карактером њеним и са положајем јерархије у њој? Апсолутно се свему томе противи. Црквени сабор у којем црква није са изборним члановима заступљена никако, а са седам односно шест вириличких епископских чланова — са којима се сматрају потпуно равноправнима и остали чланови сабора — није заступљена са авторитетом, који епископима у цркви припада, — такав сабор не стоји на црквеном базису.

Таквог црквеног сабора нема у ниједној цркви — осим наше. Такаог начина избора јерархијског заступства нема ни у једном изборном реду — осим нашем од 1870. | 1.

Упуштати се у детаљнију анализу тога изборног реда и доказивати његову противност кардиналним начелима догматично-каноничког учења наше цркве, сматрамо се диспензованима, после досад изложеног. Свршићемо.

Дописи.

Сомбор 18. Септембра 1900.

(Освећење цркве у Сантову.) У прошлу недељу, на дан св. Софије и њезиних кћери Вере, Љубе и Надежде, свечано је троносана нова православна црква у Сантову. Троносање је обавио Њ. Високопреосвећенство епископ Бачки господин *Миширофан Шезић*, који као веран и добар пастир стада свога, дође да обиђе своју милу паству, да је окрепи у вери православној и да јој поуком и свечаним богослужењем својим пружи духовне хране и хришћанске утехе.

На глас, да ће освећење обавити Његово Високопреосвећенство, слегао се поменутога дана у Сантово силан народ из ближе и даљне околине Сантова. Беше те ретка свечаност, те оно што на њојзи чусмо и видесмо, нећемо никада заборавити. Видесмо где се једнокрвна и једноверна браћа из разних предела, приликом овог значајног састанка, ра-

досно поздрављају за јуначко здравље питају и у братском загрљају један другоме изјављују најискреније осећаје душе своје. Овом приликом се и опет уверисмо о давно познатој истини, да за Србина нема и не може бити друге, боље вере, од вере православне и да се Србин само у тој светој вери Србином осећати и српски мислити може.

*

Његово Високопреосвећенство је још у очи реченога дана, у пратњи г. г. Новосадског протопрезвитера Милана Тирића и Ковиљског настојатеља протосињела Георгија Видицког, пресео у Сомбор на конак. У недељу у јутру кренуло се Њ. Високопреосвећенство за Сантово, у пратњи свећенства и грађанства, куда су приспели око осам часова. Испред села дочекао је високог госта председник православне српске црквене општине Александар Андрић, котарски предстојник са местним кнезом и бележником и многи у бело обучени српски момци на коњима. У село је ушло Његово Високопреосвећенство уз пуцњаву прангија и тихо звонење звона са новог православног храма и одсело је у стану душепопечитеља јереја г. Жарка Ј. Поповића. После кратке почивке, високопреосвећени се одвезао на кочијама до светог храма, ту га је свећенство у потпуном орнату дочекало и у храм увело, где се је уз појање ирмоса Рсђења Пресвете Богородице обавило облачење архијерејско. У потпуном архијерејском орнату, започео је г. епископ великољепни чин троносања. По свршетку овог дугог чина пошкропио је народ освећеном водом и одмах за тим је отпочета архијерејска литургија, при којој је на јектенија наизменце одговарао хор Сантовачких певачица и хор ученика Сомборске учитељске школе. На свршетку свете литургије освећено је кољиво у част храмовног патрона — Пречисте Богородице, а за тим је високопреосвећени држао поуку присутном народу, у којој му је на срце ставио љубав према вери и цркви у даљем говору свом позвао је народ на верност премилостивоме нам владару Њег. величанству *Франји Јосифу I.*, и на благодарност према свима онима, који су око подизања овога светог храма приносили моралне и материјалне жртве, а у првоме раду према највећем ктитору овога светог храма Његовој Светости патријарху *Георгију*.

После свете литургије, испраћен свећенством, уз звонење звона и уз бурно и одушевљено клицање присутнога народа, повратио се високопреосвећени у свој стан. — У један час по подне био је банкет у порти под сеницом, на коме су осим г. епископа и свећенства присуствовали и други одлични гости са стране. При банкету пало је више лепих здравица као: Њ. Величанству, вис. влади, г. епископу, вел. жупану и т. д. За време банкета певале су Сантовачке певачице разне црквене и светске песме, а на великом простору црквене порте уз свирку, играње и певање текло је бурно народно весеље.

Око пет часова по подне, испраћен звонњем звона, преставницима црквене општине и власти те коњаничким бандеријумом, вратио се високопреосвећени са својом свитом натраг у Сомбор.

Расположење православног живља у Сантову, иза посете Његова Високопреосвећенства је врло добро, да се боље не може пожелети. Очинска поука Његова Високопреосвећенства учврстила је још више у православљу и убедила их је, да у особи Његовој имају правога оца, који се апостолском ревносту и очинском бригом стара за њихово блаженство на небу, срећу и напредак на земљи. У то име желимо и ми врломе архијереју нашем, да га Бог поживи дуго и обаспе својом милошћу и благовољењем на славу цркве православне. Живео!

*

Црква је веома лепа и укусно израђена грађевина, што служи на част и препоруку Србима архитектама г. г. Момчилу Тапавици и Младену Пилићу као и подизачима г. г. Зарићу и Станковићу. Унутрашњост цркве својим лепим размерама и простотом веома задобија човека. Као снег бели зидови, укусно у византиском стилу израђени и богато позлаћени иконостас, великољепно украшени престо у олтару, — све то утиче на човека пријатно и располаже га на побожност. Али сада је време, да се побринемо и за подизање школе. И ми смо пуно уверени, да ће Сантовчани скорим и до своје школе доћи, јер нам је у неколико већ и познат план Њ. Високопреосвећенства у том погледу Помози му и ускори Боже!

Ст. С. Илкић.

ЛИСТАК.

Белешке из црквено-школског и просветног живота у Митрополији Карловачкој.

(Превршњи Имен Дан.) Данас, 21 септембра (4 октобра), поводом превршњег именованог дана Његова Величанства, премилостивог нам цара и краља *Франца Јосифа I.* служено је свечано Благодарене, под началством Његове Светости, патријарха *Георгија*, у св. Николајевској саборној цркви Карловачкој, у присуству свију власти, просветних завода и одличнога грађанства.

(Његова Светост) преувршени господин патријарх *Георгије* бавиће се иза недеље неколико дана у Будимпешти да присуствује седницама угарског државног сабора.

(Високопреосвештена господа епископи) *Мирон* и *Лукијан* отпутовали су 20 септембра о. г. из Карловаца својим резиденцијама.

(Саборски Одбор.) У седници Саборског Одбора, држаној 19 септембра (2 октобра) о. г., благоизволео је св. патријарх *Георгије* саопштити: да је православном српском народно-црквеном сабору од г. 1897 трогодишња периода истекла и по томе наступила потреба, да се сазове нов сабор. У смислу саборског устројства од 1874/5 има се овај сабор сазвати идуће, 1901 године, између Васкрса и Духова. Као што је свагда вршио своја права и дужности, држећи се строго закона, то ће чинити и овом приликом и по томе: сазваће православни српски народно-црквени сабор по прописима закона идуће, 1901 године, у доба, које закон одређује, дакле, између Васкрса и Духова. Услед тога позива Саборски Одбор, да и он по својој дужности благовремено учини све нужне кораке, да се спреме сви предмети, који би се имали поднети сабору ради расправе.

Овај саопштај Његове Светости примили су чланови Саборског Одбора са одушевљењем, радујући се, да ће се за најкраће време дати прилика српском православном народу Митрополије Карловачке, да по својим заступницима решава ствари, које најдубље засецају у живот црквено-народни. Позиву пак Његове Светости одазвао се Саборски Одбор тиме, да је одмах изаслао пододбор, под председни-

штвом високопреосвештеног господина епископа Пакрачког *Мирона*, коме су чланови г. г. архимандрат *Иларион Руварац*, др. *Ника Максимовић Јосиф Јагић*, и народпокрвени тајник др. *Лаза Секулић* с тим, да спреми нужне предлоге за сабор, а уједно је овластио тај пододбор, да при томе послу могу позвати и преслушати стручњаке. Иначе многи су предмети већ готови, који су већ били поднесени сабору, а неки опет, као прорачуни, установиће се у децембарској седници Саборског Одбора. Пододбор се после подне истога дана конституисао, изабравши г. архимандрита *Илариона Руварца* за потпредседника, а г. дра *Секулића* за перовођу, те је отпочео да ради.

О овој преважној одлуци Његове Светости, преузвишенога господина патријарха *Георгија Бранковића* говоримо у парочитом чланку у дапањшем броју овога листа.

(Гадња Архидијезалних епархијских власти.)

I. *Административни Одбор* у седници својој, држаној дана 7. (20.) августа о. г., под председништвом Његове Светости преузвишенога господина патријарха *Георгија Бранковића*, решио је, осим осталих, и ове предмете: — Узето је на знање и равнање саопштење вис. кр. зем. владе одеда за богоштовје и наставу у Загребу, да је индорзатом од 4. јуна 1900. бр. 8826 на све подручне кр. жупанијске области издала ову наредбу: „Опетовано се догађа, да гр. и. епархијске области у овим краљевинама на темељу својих одлука и пресуда, донесених у властитом автономном делокругу, а полага којих се поједини чланови црквенога одбора и црквене општине, те поједини парохијани осуђују на сношење и платеж позеренствених и истражних трошкова у корист епархијских благајна, које су такве пристојбе предујмиле својим изасланицима, *непосредно* код кр. котарских или жупанијских области траже, да се пресуђени трошкови од појединих странака, ма и путем политичке оврхе уберу и епархијској благајни пошаљу. А пошто се такви поступак епархијских области већ по самој својој форми (јер је мимо кр. ову земаљску владу упућен непосредно на кр. котарске и жупанијске области) противи постојећим прописима, те што такве одлуке и пресуде, изречене против *лајичком* елементу по епархијским областима, не могу никада предмет бити уредовања по земаљским управним областима, (а по готове не када не предлежи ни одлука ни доказ правоћности њезине), јер су строго узевши приватно правне

нарави, те се имају једино према томе и пресуђивати и ефектуирати, то се налаже кр. жупанијској области, да у будуће сваку таку *непосредно* кр. котарској или жупанијској области стигавшу, замолбу епархијске области овамо предложи, одакле ће према стању ствари сходна одредба следити. О том се имају потчињене котарске области такође упутити“. — Решени су предмети у погледу затражених припомоћи од вис. кр. зем. владе ради оправке храмова у црквеним општинама. Гор. Товарнику и Даљу и оправке парохијског дома у Трпињи. — Доставиће се црквеним општинама „Извештај“ о стању српских народно-црквених фондова и заклада за г. 1899. — Доставиће се умировљеном пароху Пришком јереју Ст. М. одлука вел. Саборског Одбора од 13. (26.) јуна о. г. Бр. СО. 4228/776 ex 1900., по којој се молби овога пароха ради предујма на мировину његову у сврху лечења не може задовољити, с разлога, што се мировинска припомоћ према пропису само месечно унапред може издавати. — Поводом односних пријава против дотичних органа црквено-општинеке управе, издате су исте овима на изјасњење. — Узето је на знање, да је уговор управе манастира Кувеждина склопљен са Францом Хауером у погледу оправке цркве и манастирског звања президијалним путем провиђен клаузулом одобрења, на темељу овопредметног ранијег овоодборског решења; тако исто и уговор управе манастира Беочина гледо оправке тамошњег црквенога торња, кубета и крова. — Клаузулом одобрења провиђен је уговор управе манастира Кувеждина склопљен са Миланом Т. Јовановићем из Н. Сада у погледу оправке тамошњег црквеног торња и кубета. — Поводом званично поднесеног извешћа, да су наводи у тужби неких житеља села Јаска против тамошњег председника В. П., те одборника П. П. и Мл. Ст., истинити, односно да су споменути председник и одборници наговарали народ, да о Бурђев дану приликом јубиларне прославе Њ. Светости преузвишенога господина патријарха српског *Георгија* не присуствује на „благодаренију“ у цркви, због чега су их неки и послушали и демонстративно из цркве на поље изашли, те пошто су речени председник и споменути одборници тим својим недостојним чином повредили пропис §. 40. сл. о. и изгубили у § 14 П. одс. прев. кр. рескрипта од 10. авг. 1868. означена својства, решено је: председника исте општине В. П. са председничке части свргнути и из црквене скупштине искључити, те путем надлежног окр. прото-презвитерског звања исту црквену општину позвати, да у идћој црквеној скупштини достојније лице за

црквеног председника изабере. Уједно истим путем позвати месни црквени одбор исте општине, да одборишке П. П. и Мл. Ст. из своје средине одстрани и црквеној скупштини на искључење предложи, имајући о извршењу овога налога извештај свој овамо у своје време поднети. — Одобрена је у начелу оправка иконостаса у храму црквене општине у Лединцима и истој у том предмету издана упутства. — Одобрена је односна оправка у парохијском дому црквене општине у Дописцу. — Одобрена је оправка цркве и црквеног торња у Крчедицу. — Молба црквене општине у Бечмену ради подарења припомоћи од 1000 круна у сврху ограђења црквеног плаца, препоручена Петроварадинској имовној општини на уважење. — Узети су на знање закључци црквене скупштине у Руми у погледу прегледања црквено-општинских рачуна за г. 1899., у погледу рушења куће у порти цркве Свих Светих, у погледу одмерења станарине пароху Павлу Бошковићу; закључак у погледу зидања парохијског дома при св. Вазиесенској цркви одобрен је са предложеним начртом и трошковником с тим, да се после одржане јавне дражбе односни дражбени записник и са најповољнијим досталцем склопљени уговор, по претходном одобрењу црквене скупштине овом одбору ради клаузулирања у своје време поднети има; поводом пак приговора пароха јереја М. М. против закључка у погледу откупа школске зграде од политичне општине за цену од 10.000 круна одређено је на лицу места извиђење по изасланицима овога одбора, након извештаја којих, донеће се у овом предмету мериторно решење. — У начелу је одобрена оправка црквеног торња у Даљу. Одобрена је унутарња оправка храма у црквеној општини Сусечкој, дочим је спољашња оправка остављена *in suspenso* док се црквена скупштина тамошња не изјасни на приговоре против те оправке учињене. — Узета је на знање оправка олујом оштећене цркве у Ст. Бановцима. — Одобрена је слична оправка цркве у Војки. — Одобрен је уговор црквене општине у Ваностру у погледу набавке три нова звона за цену од 3 кр. 30 ф. по килограму, уз увет да звоноливац има примити стара звона уз цену 2 круне по килограму. — Одобрена је целокупна организација црквене скупштине у Опатовцу и Марадику. — Поводом молбе управног одбора црквене општине у Земуну за обавештај, да ли се разрешењем црквене скупштине и одбора сматра разрешеним и месни школски одбор, решено је известити исти управни одбор, да је како црквени тако и школски одбор излив црквене скупштине, те разрешењем скупштине

разрешавају се од своје дужности и споменути одбори као извршни органи скупштине, услед чега има управни одбор свеколике црквено-општинске дакле и школске дужности вршити. — Одобрени су са односним приредбама црквено-општински рачуни у Ашањи за г. 1899., у Батровци црквени за г. 1895 до 1897; у Белегишу за г. 1895; у Добринци за г. 1893 и 1894; у Дописцу и Вучевци за 1898 и 1899, и Копривни за 1898, у Јамини за 1895 до 1898; у Кузмину за 1896 до 1898; у Нештицу црквени од 1898—99 и парохијални од г. 1899; у Сусеку и Чепицу од 1898—99. —

II. *Конзисторија*, у седници својој од 8 (21) августа о. г. под председништвом *Његове Светости*, решила је, осим других, ове предмете: — Потписана по новоизабраном сунтит. члацу ове Конзисторије протосињелу дру Георгију Летићу заклетва стављена је у писмохрану. — Утврђен је одобрен распоред слика и ликова на иконостасу који ће се трошком вис. кр. земаљске владе обновити при цркви Св. Духа у Бунинову. — Према решењу вис. кр. земаљске владе спровешће се у дотичној матици крштених при цркви св. Николаја у Земуну, позаконење М. Ср. — Узет је на знање извештај управе манастира Кувевдина, односно архимандрита Димитрија Бранковића, да је на основу дозволе *Његове Светости* јереја Стевана пл. Видака дана 3 (16) јула о. г. у чин мале схиме постригао под именом Симеон. — На пријаву игумана манастира Шишатовца, да су римокатолички и грчкокатолички насељеници на манастирском грuntu узурпирани у филијалу Петковци манастирско гробље, те своје мртве по својим жупницима у истом сахрањивати дају без питања и дозволе манастирске управе, решено је умолити кр. жупанијску област у Вуковару, да својим путем нужне одредбе учини, да се у споразуму са манастирском управом ново гробље за дотичне на манастирском земљишту насељене поверце, било купом, било другим којим начином оснује. — Поводом пријаве протопрезвитерског звања у Митровици о неуредности звонења на богослужења у тамошњем протопресвитерату, издаће се гледе тога звонења наредба подручном свештенству. — На молбу јереја Б. Д. администратора парохије у Ст., да му се подели отпуст из Архиепископства Карловачке ради примања у Вршачку дијецезу, решено је молбу му повратити с тим, да јој се према вис. отпису *Његове Светости* преузв. г. патријарха Георгија удовољити не може све дотле, док молитељ званичним исправама не докаже да је по подржању досуђене му епитимије заостали дужни порез и

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.BS

еквивалент на парохијску сесију у смислу претходног овокоизисторијског решења потпуно подмирило. — Призив јереја Б. Д. против овостраног решења, којим је осуђен на епитимију, одбијен је с једне стране као прекасно поднесен, а с друге стране зато, што је исто решење донесено сумарним путем и extra dominium. — Пошто је истражни поступак против јеромонаха о. В. П. довршен, издани су сви на овај предмет односећи се списи конзисторијалног физикалу на мњење. — Одбијена је молба Хилендарског јеромонаха о. Саве Грбића сада у Земуну, којом је молио да се стави изван крепости раније овокоизисторијално решење, по којем му је забрањено свештенослужење у Архиепископату Карловачкој. — Молба јеромонаха Раковачког о. С. П. непосредно овамо поднесена, да се како он тако и братство манастира Раковца разреши од администрације парохије Лединачке, као неумесна и ненадлежним путем поднесена повраћена је путем управе манастира Раковца молитељу са строгим налогом, да у будуће своје поднеске на ову конзисторију преко надлежне манастирске управе, а не непосредно подносити има. — К избору пароха у Буђановцима припуштени су ови компетенти: јереји Теодор Ђирић, Емануел Радошевић, Милан Лучић, Григорије Јовић, Георгије Недељковић и Стеван Јовановић. — К избору пароха у Негославцима припуштени су ови компетенти: јереји Миливој Петровић и Добривој Миковић. — К избору пароха у Попинцима припуштени су ови компетенти: јереји Никола Поповић, Георгије Недељковић и Стеван Јовановић. — Пошто се је на упражњено место системизованог парохијског помоћника у Шиду само један компетент пријавио, решено је на исто место поново стечај расписати. — За вероучитеља на српским основним школама у Руми изабран је свршени богослов Александер Костић, те кр. зем. влади оделу за богоштовље и наставу у Загребу на потврду предложен. — Препоручено је подручном свештенству, да се за чланове Српске Пчеларске Задруге у Руми упишу.

(Избор пароха). За пароха у Попинцима изабран је администратор тамошње парохије јереј *Никола Поповић*.

(Напомена). Овај број „Српског Сиона“ излази данас, у четвртак, место у недељу.

Изјава.

„Књижевну оцену и приказ“ у 17. броју „Источника“ сматрам памфлетском грдњом срдите немоћи и злобне пакости; а знајући како подао извор, тако и њезине интригантске побуде

и смерове, којима се наслађује душа познате ми котерије, којој ће та посланица без сумње кад тад загорчати — држим да ми је дужност, грешност њезину сажалити, но се на њу не освртати, ма да је нашла, благодарећи гостољубљу г. уредника, себи крова и у „Источнику“.

У Карловцима 20. септембра 1900.

Протопрезвитер **Јован Јеремић**
уредник „Срп. Сиона“

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Бр. 1329./I. 179. ex 1900.

148 2-3

СТЕЧАЈ

на парохију V. разреда у Плочици.

Рок пријаве прописаним путем до 1. (14.) децембра 1900.

Епарх. конзисторија Вршачка.

СТЕЧАЈ 144 3-3

Расписује се стечај на парохију I. разреда у Јураковцу, у протопрезвитериту костајничком.

Рок за пријављивање траје до 5. (18.) Октобра 1900.

Из сједнице Епархијске Конзисторије, држане у Пашком, 10. Августа 1900.

Михаилъ

К. 137/118. ex 1900. СТЕЧАЈ 147 2-3

на упражњено парохијско место VI. разреда у Бати. Ваљано инструисане молбенице имају се потписаној конзисторији путем претпостављених власти до 18. (31.) Октобра 1900. послати.

Из седнице епарх. конзисторије будимске, држане у Будимпешти 6. (19.) септембра 1900.

Председништво

епарх. конзисторије будимске

Бр. 36.

СТЕЧАЈ 146 2-3

за једно учитељско мјесто у мушком одјељењу српско-правосл. осн. школе у Мостару. Рок 5. Октобра о. г

Укупна берива (плата, стан, огрјев) 1560 К. Путни трошак се не накнађује; предужам се даје, али тек кад учитељ припије. Свједочанство о моралном и политичком владају уважују се само онда, ако их је издала или видирала *Кот. Област*. Остало може се дознати изравно, или из 29.—31. бр. „Српског Сиона“ од ове год.

Повод стјечају је отварање једне паралелке, па се може и причекати колико је неопходно нужно, да се учитељ спреми за полазак.

Управа срп. пр. цркв. шк. општине.
У Мостару, 10. септембра 1900.

С. Мандић
вл. повјереник

СТЕЧАЈ. 145 2—3

Овим се расписује стечај на упражњено учитељско место у Ст. Паланци. (В. В. megye.)

Са истим местом скончана је овака плата:

- 1.) у готовини 700 круна.
- 2.) стан у нарави или релутум годишњи од 120 "
- 3.) у име огрева годишње 40 "
- 4.) за држање повторне школе кад буде нареду 80 "
- 5.) у натури $8 \frac{1140}{1600}$ јутара I. класе ораће земље.

6.) у натури 5643⁰ јутара I. класе пашњачке земље.

7.) у натури 400⁰ такозваног „воденог јароша“.

На сву земљу сноси дотична учитељица све припадајуће терете.

Дужности су прописане Шк. Уредбом од 1872 год.

Изабрана учитељица држаће наставу у оним разредима, које је м. шк. одбор по потреби додељивао буде.

Рок је стечају 8. октобар о. г. по ст. кал.

У случају, да на то место буде изабрана овде већ служећа учитељица, онда ће се бирати учитељица нова на учитељичко место са оваком платом:

- 1.) у готовини 700 круна.
- 2.) стан у нарави или годишњи релутум од 120 "
- 3.) у име огрева годишње 40 "
- 4.) За држање повторне школе кад буде на реду 80 "
- 5.) 5643⁰ I. класе пашњачке ораће земље, на коју дотична учитељица све спадајуће терете сноси.

Изабрана учитељица држаће наставу у оним разредима, које јој м. шк. одбор додељивао буде према потреби.

Молбенице се шаљу потписаноме председништву.

Свака се молитељка има у својој молбеници изјаснити, да ли се прима за учитељицу и онда, ако би била изабрана на друго а не на прво место.

Из седнице м. шк. одбора, која је држана 8. (21.) септембра 1900. у Ст. Паланци.

Сава Попоић с. р.

Председник. шк. одбора.

Константин Јанковић с. р.

перовођа.

Број 805./К. зап. 461. ex 1900.

142 3—3

СТЕЧАЈ

Исписује се стечај на мјесто биљезника свих трију одејека епархијске управе у Пакрацу са платом од 1200 круна годишње и на мјесто конзисторијалног фискала исте управе, који је уједно и бранитељ брака, са платом од 600 круна годишње, а дужности су им прописане чл. XXVI. XXX. XXXIII. и XXXIV. привременога уређења Епархија од 29. маја 1871.

Молитељи имају поднијети путем епархијске конзисторије ове Епархијској скупштини у Пакрацу најдаље до 1. (14.) октобра 1900. молбенице своје, обложене и то:

За мјесто конзисторијалног биљезника са документом о свршеним богословским и евентуално другим факултетским наукама, а за мјесто конзисторијалног фискала са документом да су православни Срби и да имају право одвјетовања у Хрватској и Славонији.

Из сједнице Епархијске Конзисторије у Пакрацу, 22. августа (4. септембра) 1900.

Мирон

Епископ

Број 766./К. зап. 390. ex 1900.

141 3—3

СТЕЧАЈ.

На два стипендијска мјеста из фонда блаженоупокојенога епископа Пакрачкога Никанора Грујића и то једно од 500 круна а друго 300 круна годишње.

Стипендију ту могу получити само православна сирочад свештеника епархије Пакрачке т. ј. дјеца без оца, а предност имају дјеца без оца и матере, иначе молитељи морају бити сиромашног стања, и бар доброга успјеха у наукама и врло доброга владања, а по наукама могу бити питомци ове стипендије богослови који имају предност, на препаранди и коначно гимназисте, а изнимце слушалци свеучилишни, и то стипендију од 500 круна могу получити само богослови и слушалци свеучилишни, а гимназисте и препаранди стипендију од 300 круна.

Стипендија траје до свршетка наука, ако се питомац добро учи и влада.

Молитељи, који желе получити коју од стипендија ових имају поднијети своје прописано инструјиране молбенице епархијској конзисторији овој најдаље до 1. (14.) 1900.

Из сједнице Епархијске Конзисторије.

У Пакрацу, 22. августа (4. септембра) 1900.

Мирон

Епископ.

ДРУГИ ОГЛАСИ

АНДРИЈА БАЛАШИЋ
КРОЈАЧ

СВЕШТЕНИЧКОГА, ЦИВИЛНОГА И ВОЈНИЧКОГА ОДЕЛА

НОВИ САД, — ЋУРЧИНСКА УЛИЦА, БРОЈ 29. — НОВИ САД.

ВЕЛИКА РАДИОНИЦА, ОД ПОТПУНО САВРШЕНОГА СТРУЧЊАКА.

Пуз моју досадању радњу, примно сам од госпође Васиљевске, свештеничкога одеда радоницу, и исту сам спојио са мојом радњом.

Јамчим свакоме од гг. свештеника да је моја израда ванредна. Писам досада жалио велика труда да себе потпуно усавршим у кроју и изради свештеничкога одеда, — исто сам тако и материјалне жртве поднео, само да горе наведено постигнем.

Стојим у свези и повлачим робу ИЗ ПРВИХ ТВОРНИЦА (ФАБРИКА) и то: ванредна Дроблина (немачка роба), Адрије, Гамгарна, Листера чиста и пикетирана, Палматона, Токинг, Первијена.

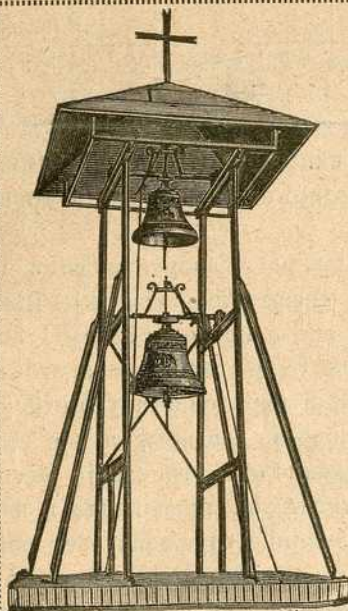
СВУ РОБУ ПОВЛАЧИМ ЗА ГОТОВ НОВАЦ, и у стању сам са ванредним добром робом и јефтиним ценама пречасну г.г. свештенике послужити.

Молим за поштоване посете и наруџбине, а стојим пречасној г.г. свештеницима на услузи и свако писмено обавешћење дати.

Са особитим поштовањем

134 3-12

АНДРИЈА БАЛАШИЋ свештеничког одеда кројач.

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА
ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА
АНТОНА НОВОТНИЈА
У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем од мене изнађена и много пута одликована патентирана са отвореним одушкама провиђена звона, која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 200 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 260 килограма.

Дале препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на ниже има увек готових на стоваришту.

52

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

На миланарској земаљској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом миланарском медаљом.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом тазаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље: на годину 10 круна. Из Србије прима претплату књижара В.Валожича у Београду. Поједини бројеви 20 филира.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији и остали рукописи уредништу „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 12 филира од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарнице у Ср. Карловцима. — 428.